

Politika súdržnosti EÚ: súčasnú a budúce programové obdobia

Eva Wenigová

**Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku
REGIO.F4 – Česká republika a Slovensko**

5. december 2019

Politika súdržnosti má pôvod v Rímskej zmluve

- **Preambula Rímskej zmluvy (1957):** potreba „posilniť jednotu ekonomík a zaistiť ich harmonický rozvoj znižovaním existujúcich rozdielov medzi jednotlivými regiónmi a zmierňovaním zaostalosti znevýhodnených regiónov“.
- **Článok 174 Lisabonskej zmluvy (2010):** „Na podporu celkového harmonického rozvoja Únia rozvíja a uskutočňuje činnosti vedúce k **posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti**. Únia sa predovšetkým zameriava na **znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch**.“

Európska
komisia

Prečo je potrebná politika súdržnosti EÚ?

	Najviac	Najmenej	Pomer
HDP na obyvateľa (% priemeru EÚ-28)	Luxembursko 266%	Bulharsko 47%	5,7
Miera zamestnanosti (%, 20 – 64 rokov)	Švédsko 79,8%	Grécko 53,2%	1,5

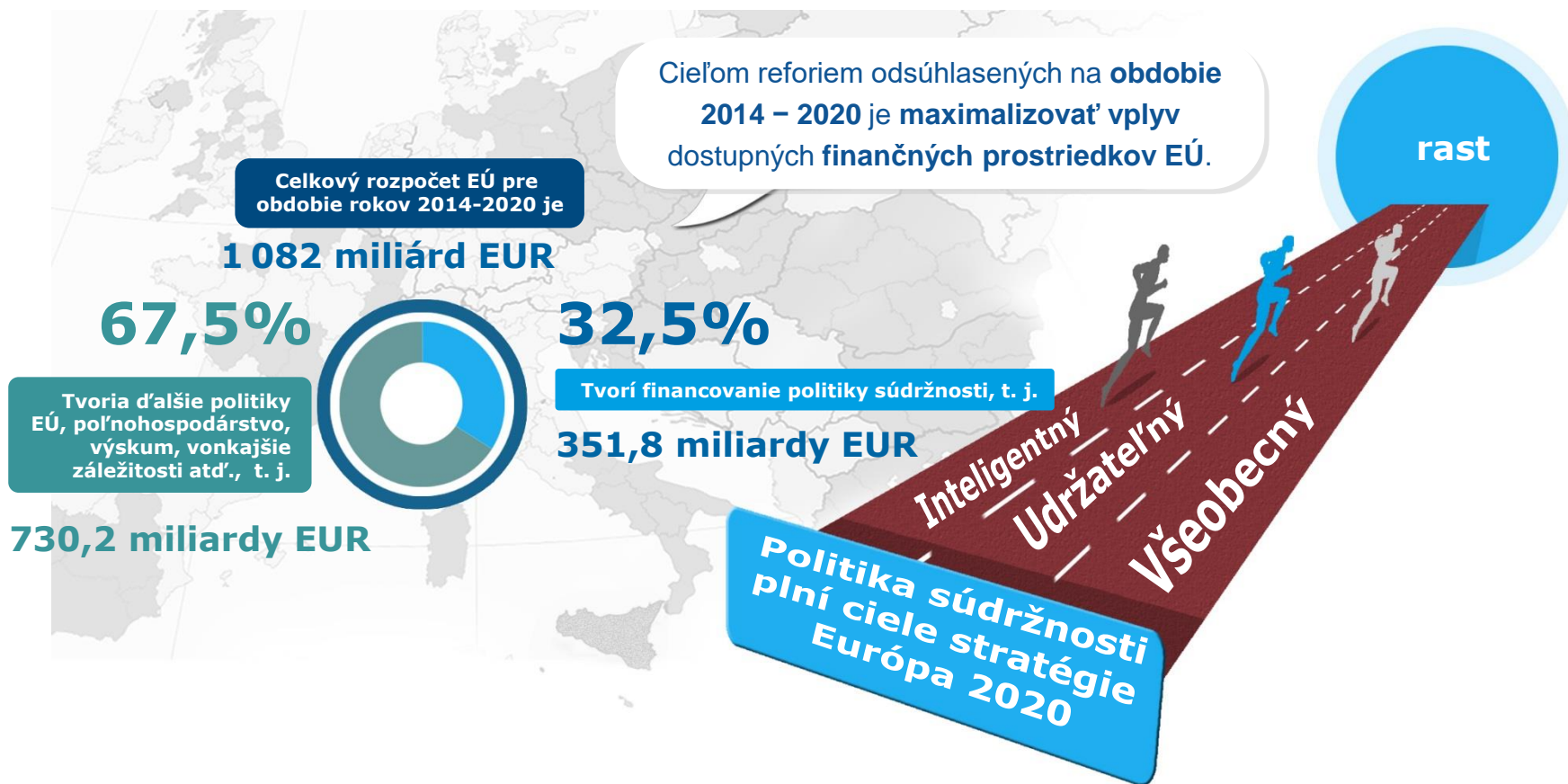
Európska
komisia

I. PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 - 2020

Európska
komisia

Politika súdržnosti EÚ 2014 – 2020: 1/3 rozpočtu EÚ

V rámci politiky súdržnosti EÚ sa investuje do ...

podpory
malých a stredných
podnikov

životného prostredia

odbornej prípravy

IKT

dopravy

spolupráce
medzi regiónmi

výskumu & inovácií

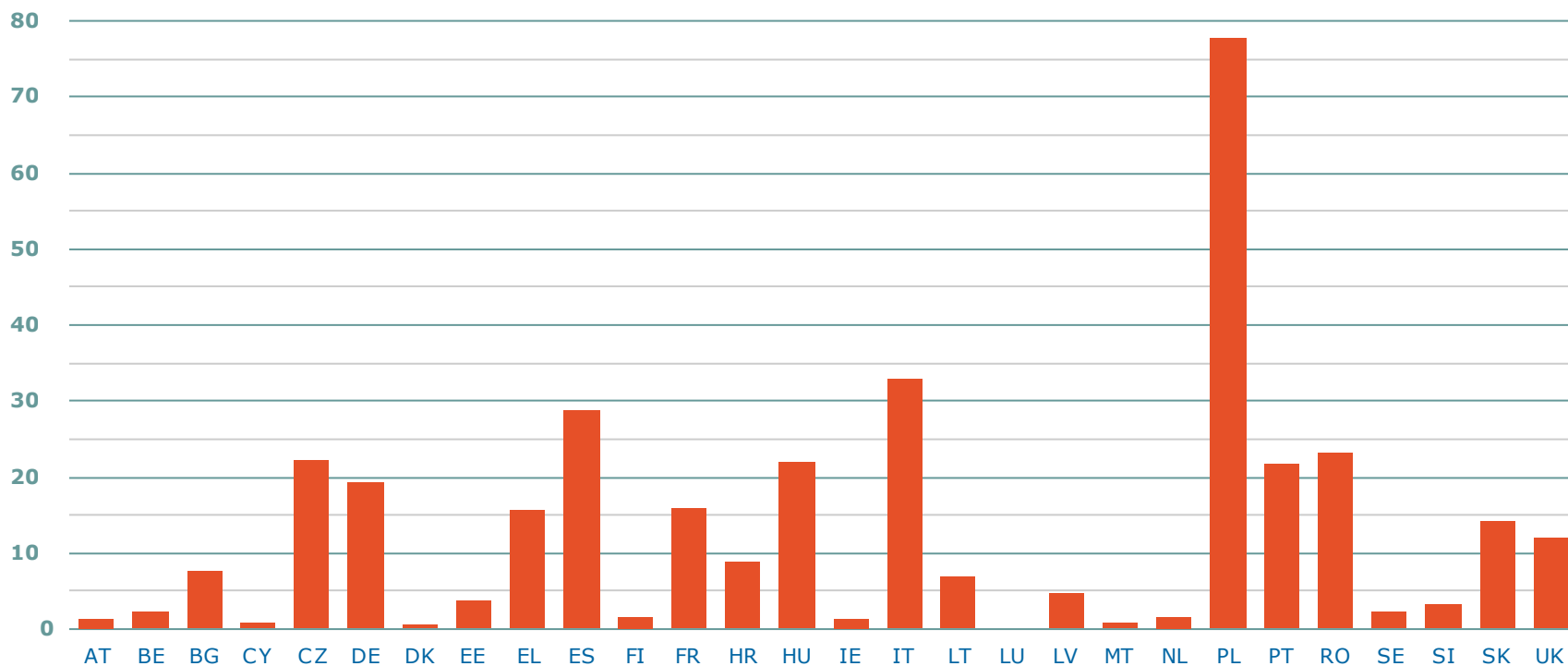
obnoviteľnej
energie

Európska
komisia

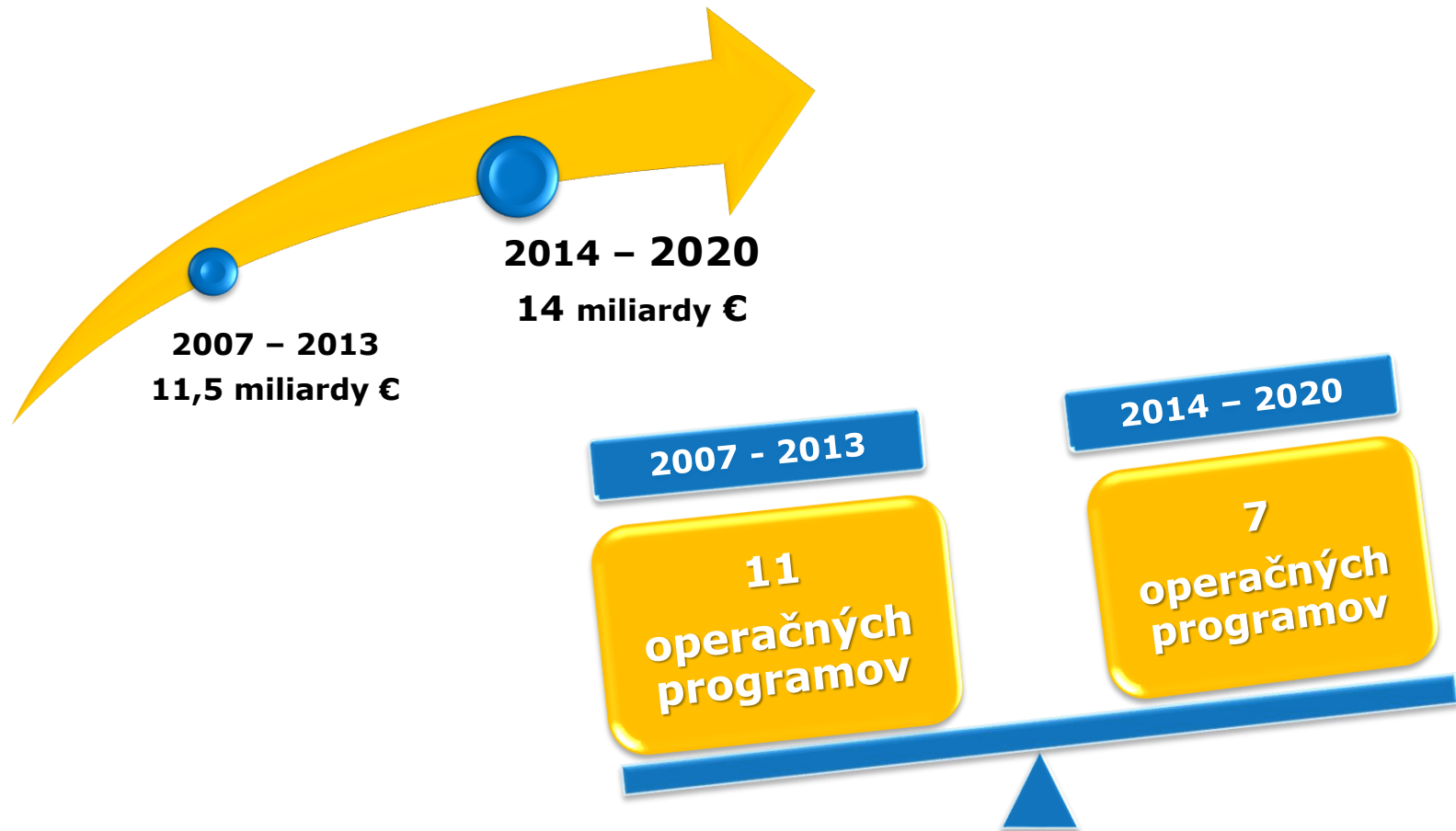
Vyčlenené finančné prostriedky podľa členských štátov (2014 – 2020)

Celkové pridelené finančné prostriedky v rámci politiky súdržnosti na obdobie
2014 - 2020* (v mld. EUR, aktuálne ceny)

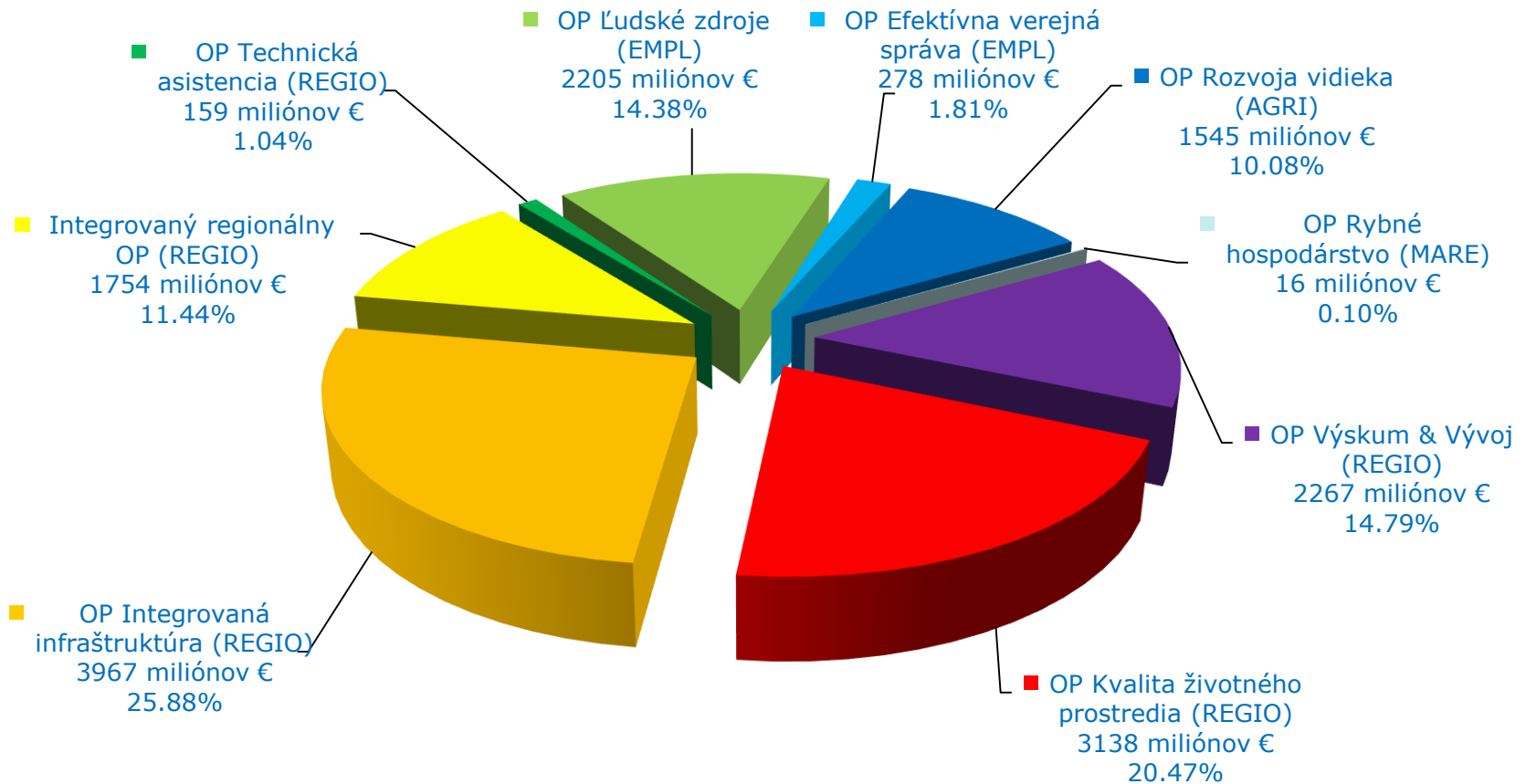

* rozdelenie podľa kategórií finančných prostriedkov závisí od transferov medzi kategóriami na základe žiadostí členských štátov

2007 – 2013 vs. 2014 – 2020

Operačné programy 2014 – 2020

EFRR tematická koncentrácia

Aspoň 80% (viac rozvinuté a prechodné regióny) a 50% (menej rozvinuté regióny) do tematických cieľov:

- **1 (výskum a inovácie)**
- **2 (IKT)**
- **3 (konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov)**
- **4 (prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo)**

Politika súdržnosti EÚ 2014-20: kľúčové prvky reformy

- ✓ Prepojenie so **stratégiou EÚ 2020**
- ✓ **Koordinované využívanie** piatich európskych štrukturálnych a investičných fondov
- ✓ **Zameranie sa** na zdroje v kľúčových odvetviach rastu
- ✓ Stanovenie jasných **cieľov** a meranie **výsledkov**
- ✓ Zabezpečenie vhodných **podmienok pre investície**
- ✓ Silnejšia pozícia **partnerov** pri plánovaní, realizácii a kontrole
- ✓ **Integrovaný prístup** k územnému rozvoju

Udržateľný mestský rozvoj

- ✓ Minimálne 5% z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) sa investuje do integrovaného udržateľného rozvoja miest na vnútroštátnej úrovni.
- ✓ **Stratégie integrovaného rozvoja** miest vytvorené mestami sa budú realizovať ako integrované územné investície (IÚI).
- ✓ **Projekty vyberajú mestá v súlade so stratégiami.**
- ✓ V slovenskom kontexte to bude realizované v rámci **IROP 2014-2020** (368.1 MEUR na udržateľný mestský rozvoj)

Finančná implementácia (k 3.12. 2019)

Operational programme	Allocation 2014 - 2020	Spending						Expenditure in the verification process	Remains to approve at CA level for fulfillment n+3 (2019)**	Remains to approve at CA level for fulfillment n+3 (2020)**	
		national (CA) level		Spending in line with the Financial Plan*		EC level					
		EUR	EUR	%	EUR	%	EUR				%
		1	2	3=2/1	4	5=4/1	6				7=6/1
OP Technical Assistance	159 071 912	76 766 081	48,26%	76 773 401	48,26%	62 561 029	39,33%	240 364	0	0	
PS INTERACT III	39 392 594	16 511 113	41,91%	16 511 113	41,91%	14 914 967	37,86%	0	0	0	
OP Integrated Infrastructure	3 949 210 563	1 454 969 779	36,84%	1 454 972 852	36,84%	1 354 175 326	34,29%	0	0	0	
OP Human Resources	2 218 943 729	768 170 898	34,62%	768 864 686	34,65%	723 730 507	32,62%	19 667 448	0	0	
OP Quality of Environment	3 137 900 110	786 478 180	25,06%	766 024 879	24,41%	768 082 301	24,48%	30 698 527	0	327 929 823	
OP Effective Public Administration	278 449 284	64 875 603	23,30%	64 875 616	23,30%	54 770 397	19,67%	0	2 795 295	29 517 132	
Integrated Regional OP	1 699 941 778	283 056 709	16,65%	283 077 465	16,65%	221 006 081	13,00%	11 878 909	105 314 081	183 760 309	
OP Research and Innovation*	2 122 608 228	278 083 473	13,10%	292 901 140	13,80%	258 013 455	12,16%	12 152 586	151 966 370	236 063 623	
Interreg V-A SK CZ	90 139 463	10 338 767	11,47%	10 338 767	11,47%	5 854 394	6,49%	0	0	12 552 566	
OP Fisheries	12 953 025	1 071 498	8,27%	1 071 497	8,27%	669 335	5,17%	0	1 249 891	1 723 741	
Interreg V-A SK-AT	75 892 681	4 142 148	5,46%	4 498 696	5,93%	3 945 086	5,20%	0	2 555 561	11 985 285	
TOTAL EŠIF (without Agrical. Funds)	13 784 503 367	3 744 464 249	27,16%	3 739 910 113	27,13%	3 467 722 878	25,16%	74 637 834	263 881 198	803 532 479	
TOTAL OP II + OP R&I	6 071 818 791	1 733 053 252	28,54%	1 747 873 992	28,79%	1 612 188 781	26,55%	12 152 586	151 966 370	236 063 623	

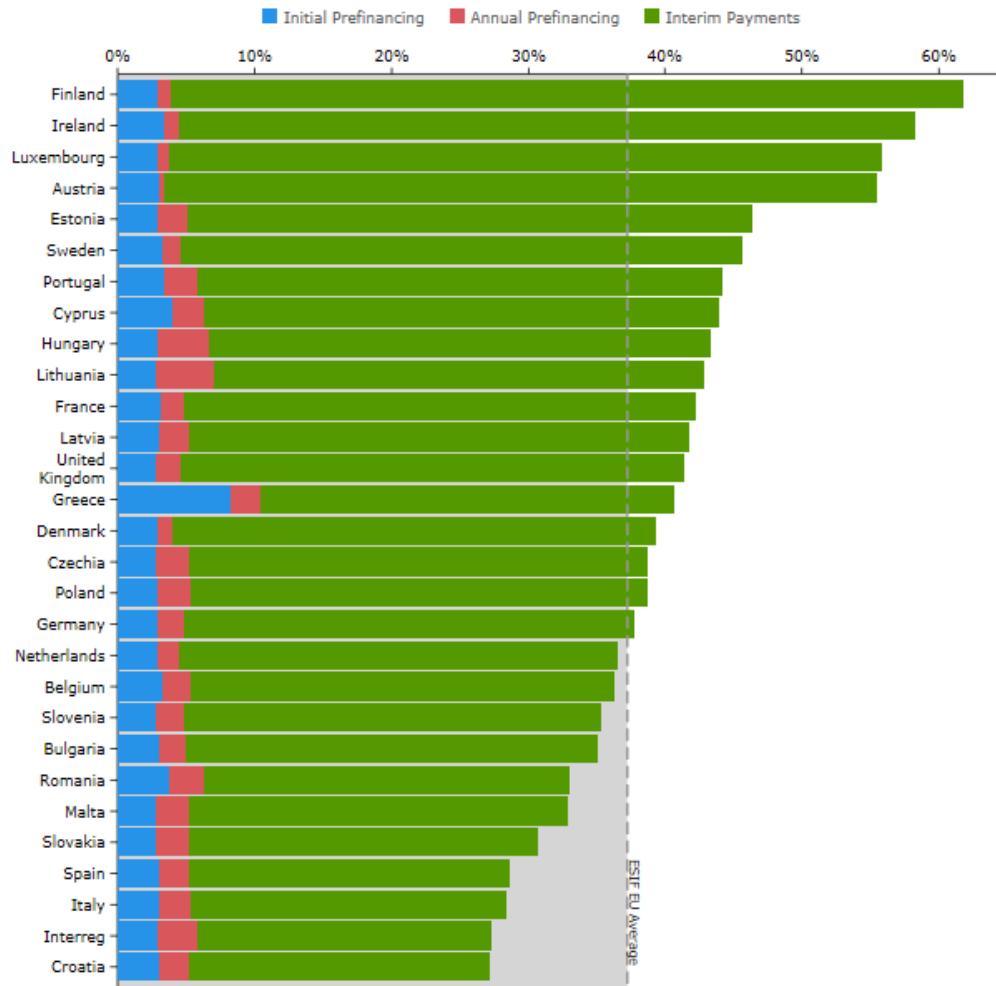

European
Commission

Total cumulative EU payments by Member State (daily update)

[Explore and Share this Data](#)

[Get Chart Embed Code](#)

Refresh Date: 5/12/2019

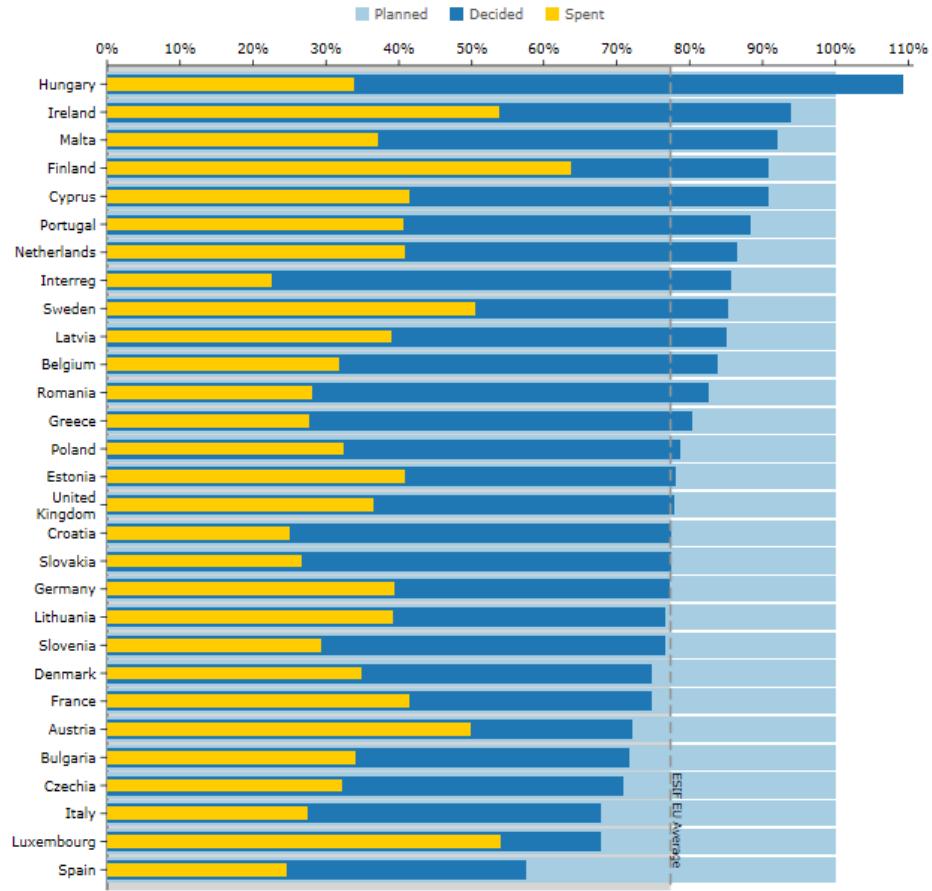

European Commission

EU overview of implementation by Member State – total cost of selection and spending as % of planned (bullet chart)

[Explore and Share this Data](#)

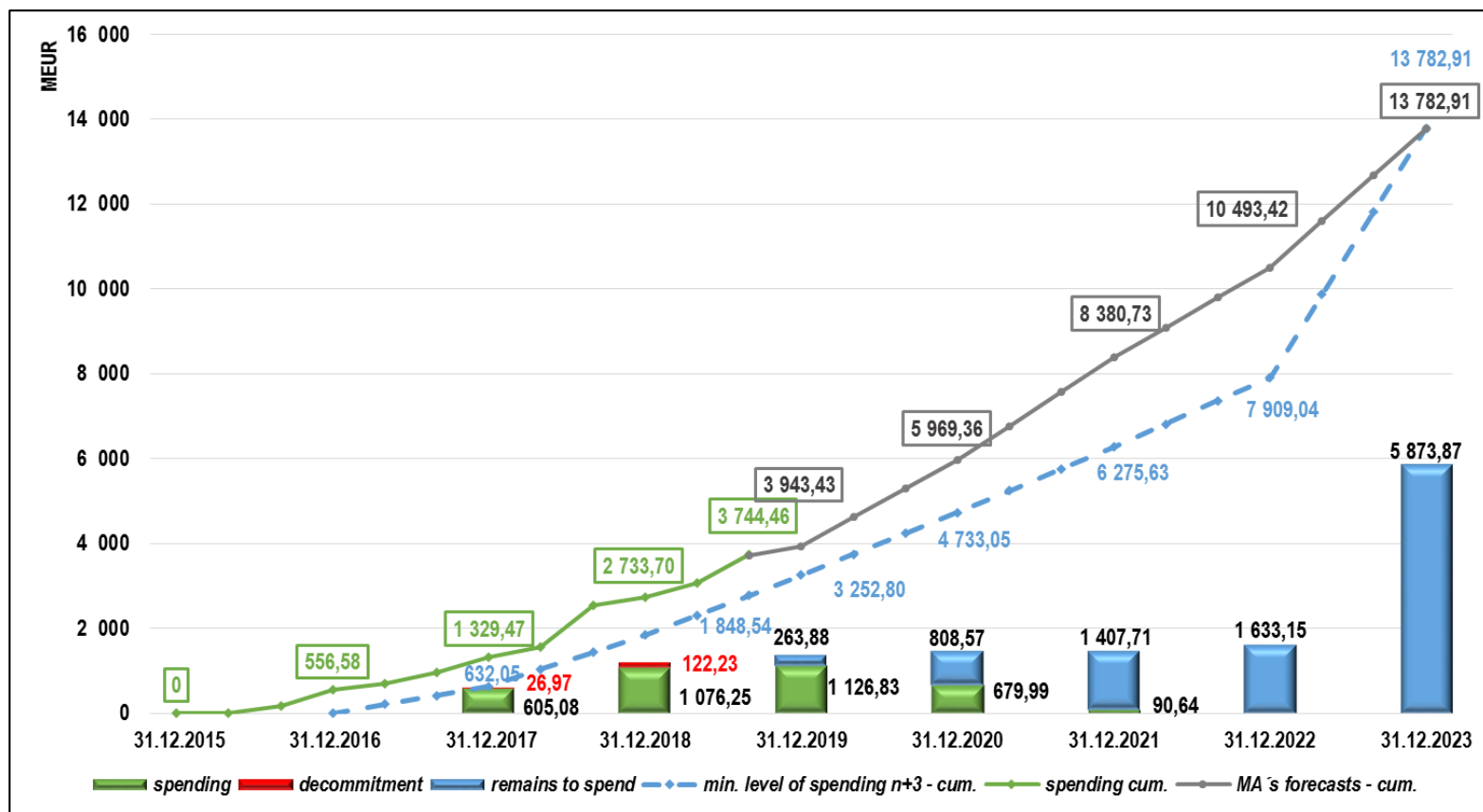
[Get Chart Embed Code](#)

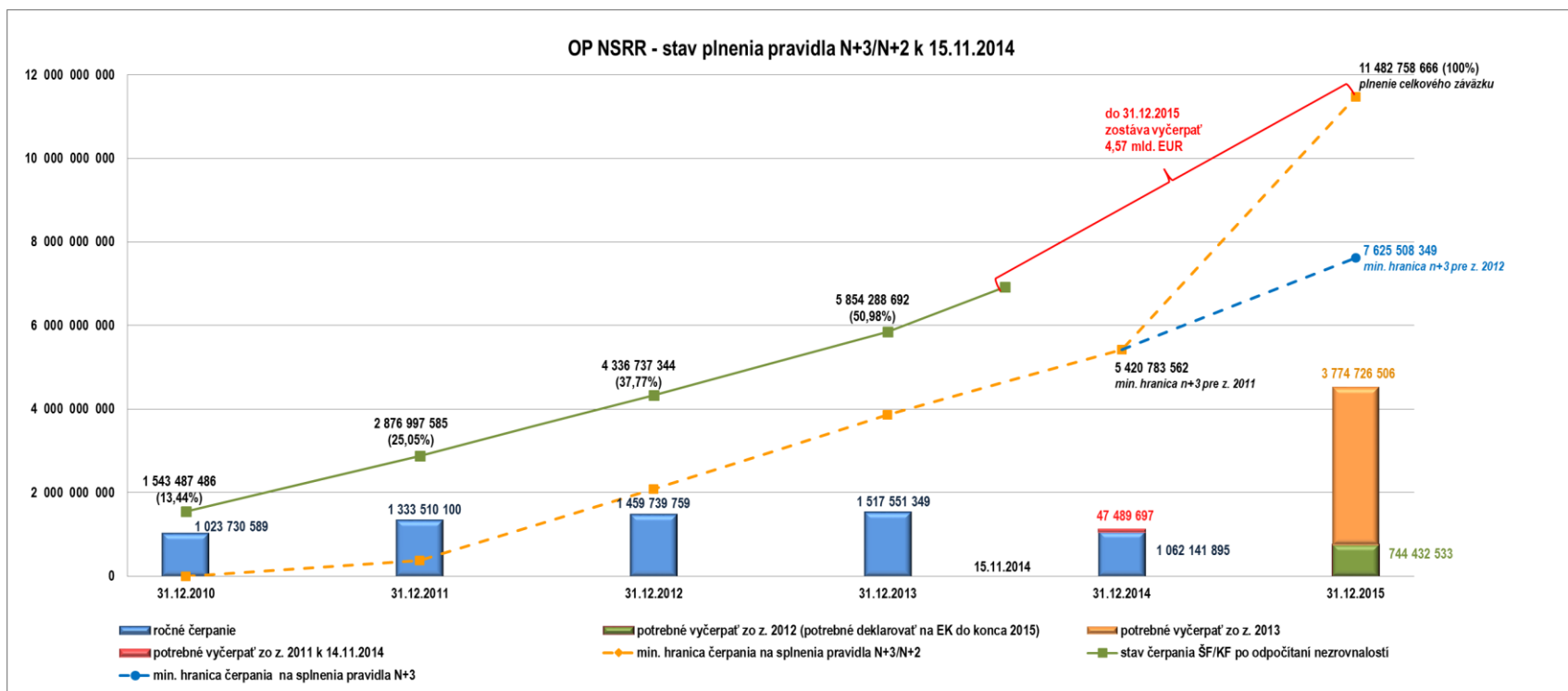
Period Covered: up to 30/6/2019

Refresh Date: 5/12/2019

Finančná implemetácia – n+3 (k 3.12.19)

Finančná implementácia 2007-2013 vs. 2014-2020

II. PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2021- 2027

Moderná, dynamická politika

Moderné investovanie

- Zameranie na prechod na inteligentné, nízkouhlíkové hospodárstvo
- Prísnejšie podmienky a prepojenie na európsky semester
- Komplexné údaje o výkonnosti (takmer v reálnom čase), otvorené údaje

Jednoduchá, pružná, dynamická

- 7 fondov, 1 nariadenie (o 50 % kratšie)
- 80 kľúčových administratívnych zjednodušení
- Rýchlejšie vykonávanie (návrat k $n + 2$)
- Reaguje na vznikajúce potreby (migrácia, hospodárstvo)

Pre všetky regióny

- Vyvážená a spravodlivá „berlínska metóda“
- 75 % pre najchudobnejšie regióny, kde je to najviac potrebné
- Riešenie vznikajúcich potrieb a hospodársky prechod v celej EÚ

Ciele politiky

11 cieľov sa zjednodušilo a skonsolidovalo do piatich cieľov:

1. Inteligentnejšia Európa (inovačná a inteligentná premena hospodárstva)
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa (vrátane energetického prechodu, obehového hospodárstva, prispôsobenia sa zmene klímy a riadenia rizík)
3. Prepojenejšia Európa (mobilita a prepojenosť IKT)
4. Sociálnejšia Európa (európsky pilier sociálnych práv)
5. Európa bližšie k občanom (udržateľný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestne iniciatívy)

2 horizontálne ciele:

- Budovanie administratívnych kapacít
- Spolupráca medzi regiónmi a cezhraničná spolupráca (zahŕňa spoluprácu ako hlavnú súčasť)

TEMATICKÉ ZAMERANIE EFRR

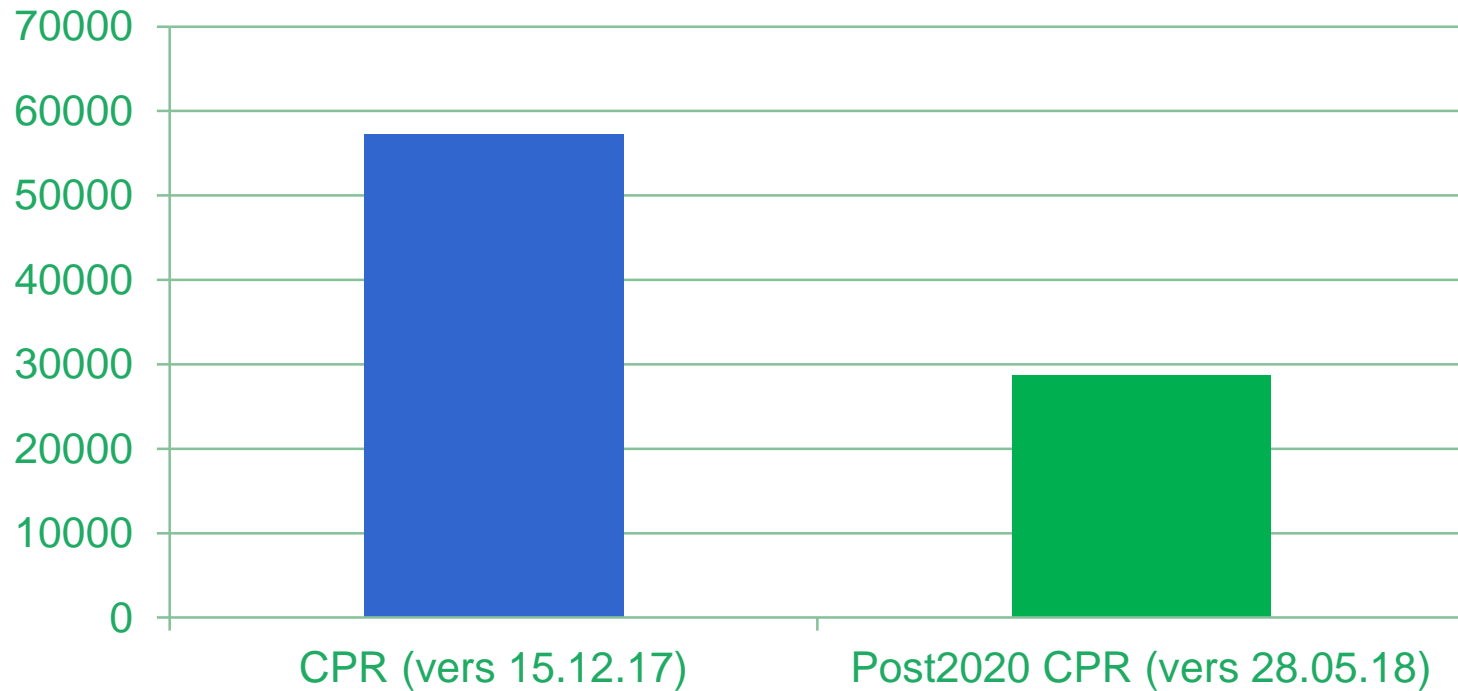
- Zachovanie vynakladania prostriedkov v kľúčových oblastiach rastu a zamestnanosti
- Na vnútroštátnej úrovni založené na HND na obyvateľa => pružnosť

Pre krajiny s:	minimálne % CP1 („inteligentnejšia Európa)	minimálne % CP2 („ekologickejšia, nízkouhlíková Európa“)
HND nižším než 75 %	35 %	30 %
HND v rozpätí 75 – 100 %	45 %	30 %
HND vyšším než 100 %	60 %	CP1 + CP2 min. 85 %

- 6 % rozpočtu na rozvoj miest poskytnutých prostredníctvom partnerstiev v oblasti miestneho rozvoja (môže sa prekrývať s uvedenými oblasťami)

Viac fondov, polovica slov

Poččet slov

Kľúčové právne nástroje

Nariadenie o spoločných ustanoveniach (NSU)

- Vzťahuje sa na sedem fondov: EFRR, KF, ESF+, ENRF, AMIF, ISF a BMVI
- Sú prítomné prvky dosahovania výsledkov

Nariadenie o EFRR a KF

- Jedno nariadenie pre oba fondy
- Sú prítomné priority politik (konkrétne ciele, požiadavky tematickej koncentrácie atď.)

Nariadenie o EÚS

- Územná spolupráca vrátane vonkajšej pomoci
- Nový medziregionálny inovačný nástroj

ECBM: všeobecný právny nástroj na zjednodušenie cezhraničných projektov

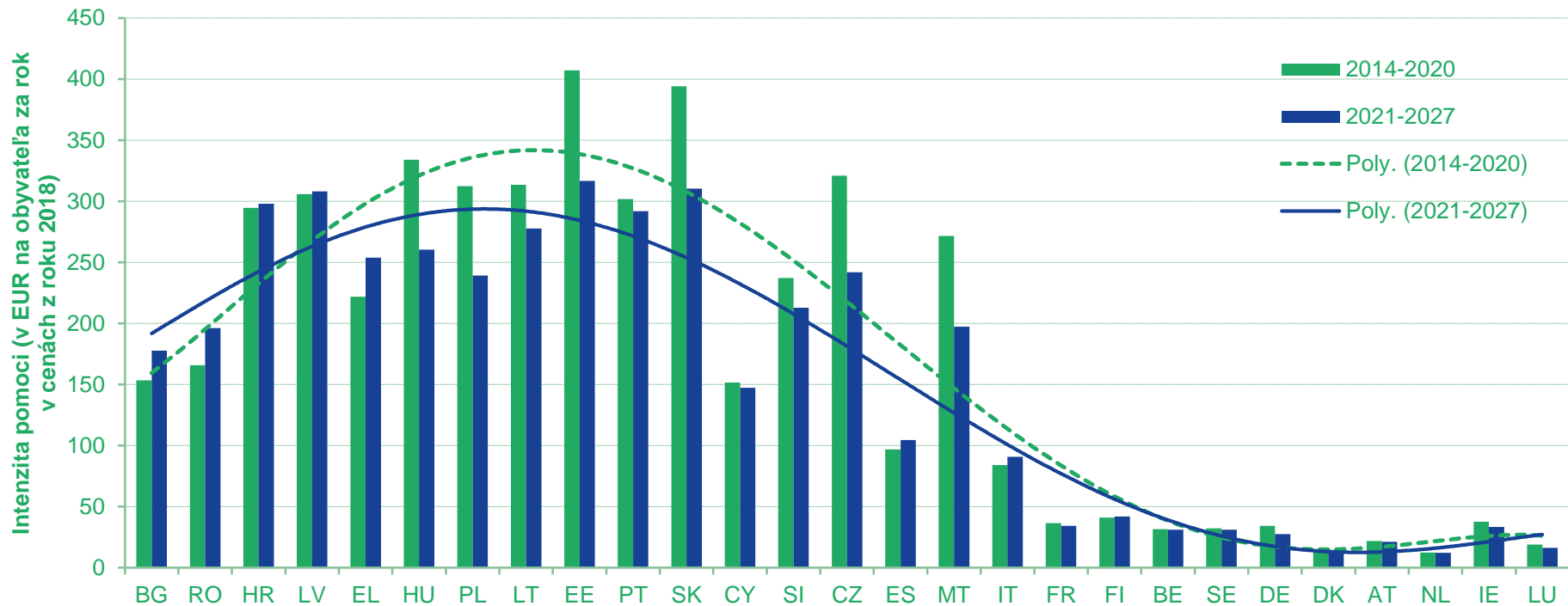
Taktiež: nariadenie ESF+

Pokračujúca koncentrácia na menej rozvinuté regióny

	2014 – 2020	2021 – 2027
Kohézny fond	22 %	13 %
Menej rozvinuté regióny (EFRR a ESF+)	53 %	62 %
Prechodné regióny (EFRR a ESF+)	10 %	14 %
Rozvinutejšie regióny (EFRR a ESF+)	15 %	11 %
Spolu (Kohézny fond, EFRR, ESF+)	100 %	100 %
Kohézny fond + menej rozvinuté regióny	74 %	75 %

Politika súdržnosti

Porovnanie intenzity pomoci 2014 – 2020, 2021 – 2027

Rozpočtové prostriedky poskytnuté

Členský štát	Rozpočtové prostriedky na roky 2021 – 2027 (mld., ceny z roku 2018)	Zmena od obdobia rokov 2014 – 2020 (%)	Intenzita pomoci (EUR/obyvateľ)	Zmena od obdobia rokov 2014 – 2020 (%)
BG	8,9	8	178	15
RO	27,2	8	196	17
HR	8,8	-6	298	0
LV	4,3	-13	308	0
HU	17,9	-24	260	-22
EL	19,2	8	254	12
PL	64,4	-23	239	-24
LT	5,6	-24	278	-12
EE	2,9	-24	317	-22
PT	21,2	-7	292	-5
SK	11,8	-22	310	-22
CY	0,9	2	147	-5
SI	3,1	-9	213	-11
CZ	17,8	-24	242	-25
ES	34,0	5	105	3
MT	0,6	-24	197	-28
IT	38,6	6	91	5
FR	16,0	-5	34	-9
FI	1,6	5	42	2
BE	2,4	0	31	-5
SE	2,1	0	31	-6
DE	15,7	-21	27	-20
DK	0,6	0	14	-3
AT	1,3	0	21	-4
NL	1,4	0	12	-3
IE	1,1	-13	33	-17
LU	0,1	0	16	-14
EU27	331	-9,9	106	-11

Udržateľný rozvoj miest

- Nový vyhradený osobitný cieľ pre integrovaný rozvoj mestských oblastí
- 6 % EFRR putuje na rozvoj miest a poskytuje sa prostredníctvom partnerstiev mestského rozvoja pomocou rôznych *nástrojov (článok 9 nariadenia o EFRR a KF)*
- Požiadavka na stratégie miestneho rozvoja – miestna zodpovednosť
- Európska mestská iniciatíva: jednotný prístup k budovaniu kapacít, inovačným opatreniam, rozvoju znalostí a politiky a ku komunikácii (*článok 11 nariadenia o EFRR a KF*)

Európa bližšie k občanom (CP 5) – územné nástroje

- Všetky nástroje musia vychádzať z miestnych stratégií
- Zjednodušené pravidlá pre všetky nástroje
- Dostupné nástroje:
 - integrované územné investície (ITI)
 - miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD)
 - územné nástroje v rámci cieľa politiky 5

(článok 22 – 28 NSU)

Európska
komisia

III. MOŽNOSTI PARTICIPÁCIE pre mestá a obce

Programy a nástroje spolupráce

REGIO TAIEX Peer to Peer – študijné cesty,
návštevy expertov, workshopy

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/taix-regio-peer-2-peer/

Urban Innovative Action: *<https://www.uia-initiative.eu/en>*

Urban Development Network:

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/urban-development/network/

URBACT III: *<https://urbact.eu/>*

Ďakujeme za pozornosť

#CohesionPolicy
#EUinmyRegion